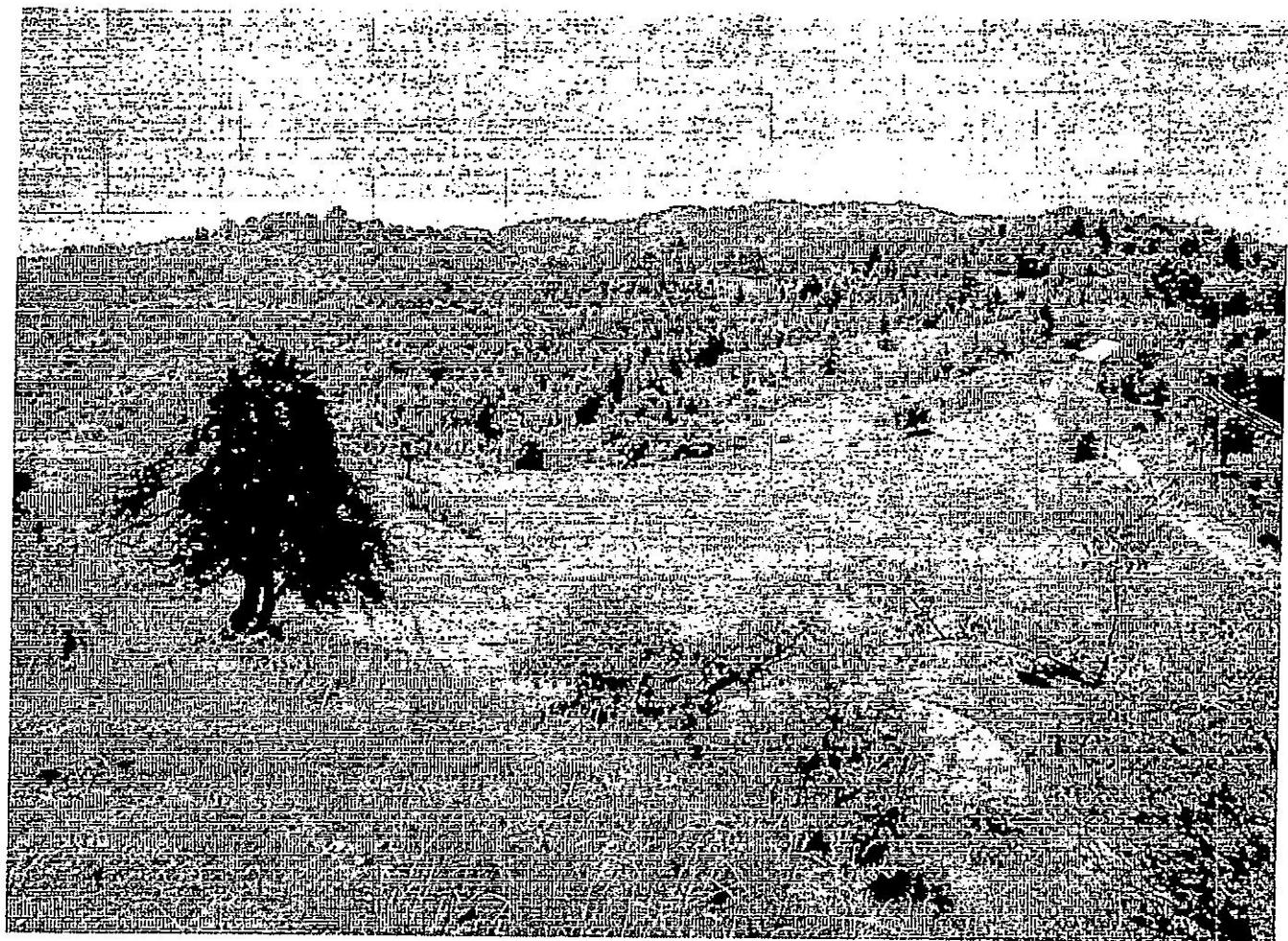

PĂŞUNEÀ MELICEŞTI - T 1 P 1,5; T 3 P 69

SURAFATÀ - 122,00 ha

COMPOZIȚIA FLORISTICĂ

GRAMINEE 46 % LEGUMINOASE 20 % ALTE PLANTE 34%

GRAMINEE

Festuca rubra (păiuș roșu)

Agrostis capillaris (iarba câmpului)

Lolium perenne (raigras peren)

Phleum pratense (timoftică)

Agrostis stolonifera (moleață)

Phalaris arundinacea (ierbăluță)

Deschampsia flexuosa (păiuș de munte)

Dactylis glomerata (golomăț)

Poa alpina (firuță alpină)

Poa trivialis (șovar de munte)

Brachypodium pinnatum (obsigă)

LEGUMINOASE

Lotus corniculatus (ghizdei)

Medicago lupulina (trifoi mărunt)

Coronilla varia (coroniște)

Galega officinalis (ciumărea)

ALTE PLANTE

Rumex acetosa (măcriș)

Drzoptris filix-mas (feriga comună)

Mentha silvestris (mentă salbatică)

Linum flavum (in galben)

Verbena officinalis (urzicuțe)

Prunella laciniata (iarbă neagră)

Tussilago farfara (podbal)

Hypericum perforatum (pojarniță)

Achillea millefolium (coada șoricelului)

Cichorium intybus (cicoare)

Plantago lanceolata (pătlagina)

Taraxacum officinale (păpădie)

Daucus carota (morcov sălbatic)

Juncus effusus (rugină)

Scirpus maritimus (pipirig)

Euphorbia cyparissias (laptele câinelui)

Carduus acanthoides (spini)

Cirsium arvense (pălămidă)

Convolvulus arvensis (volbură)

Prunella vulgaris (busuioc sălbatic)

Thymus montanus (cimbrișor)

Equisetum arvense (coada calului)

Prunus spinosa (porumbar)

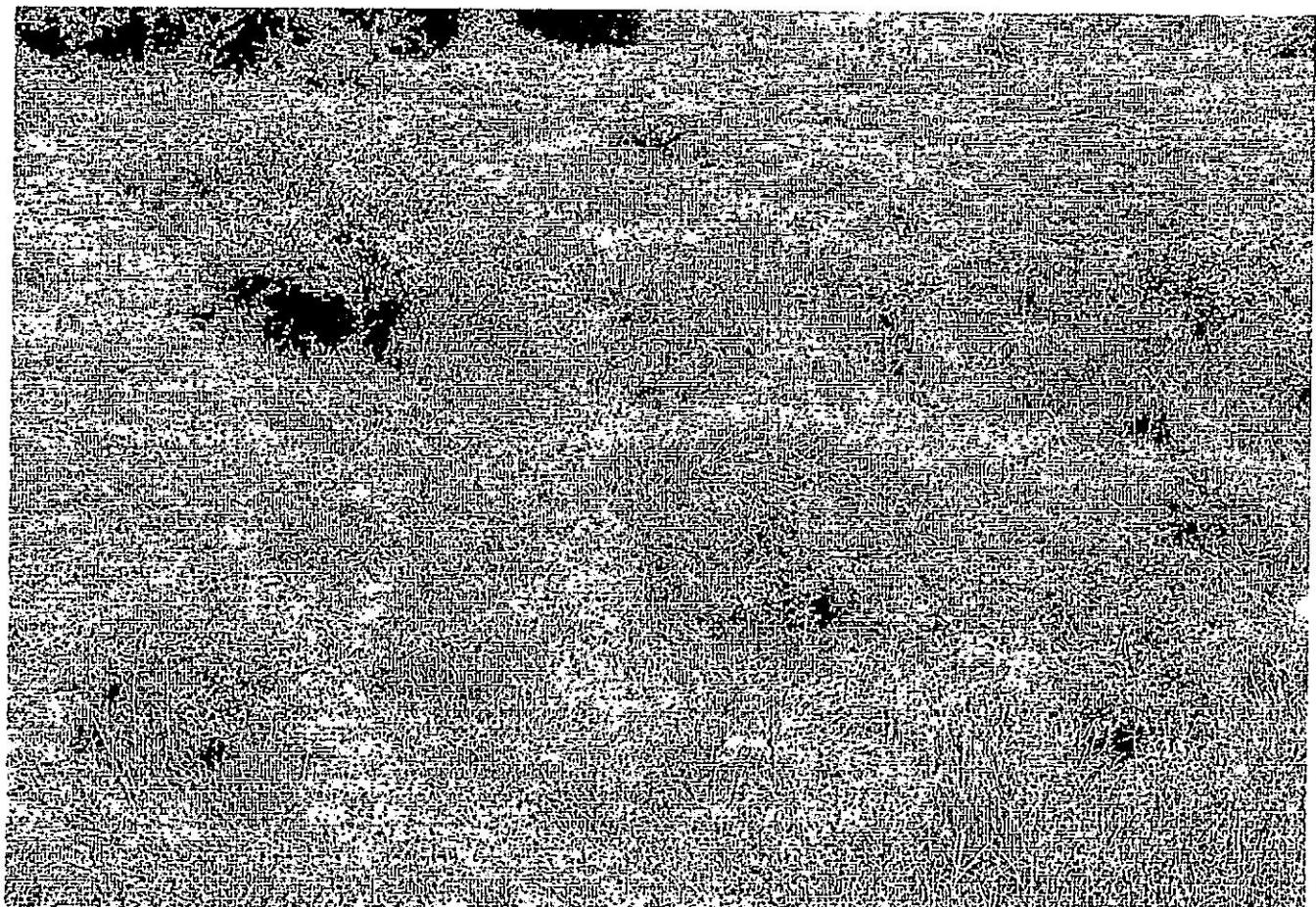
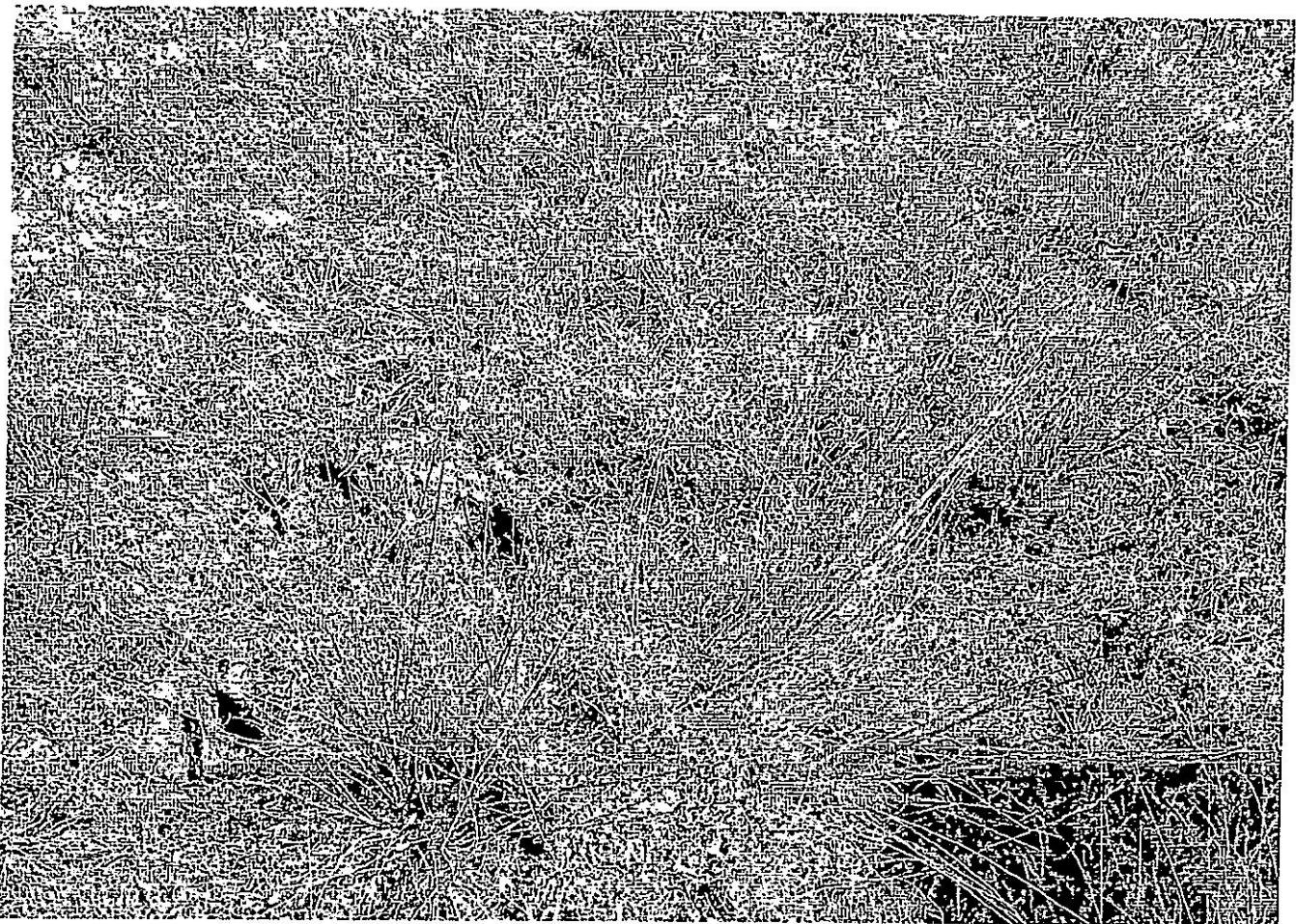
Rosa canina (măcesă)

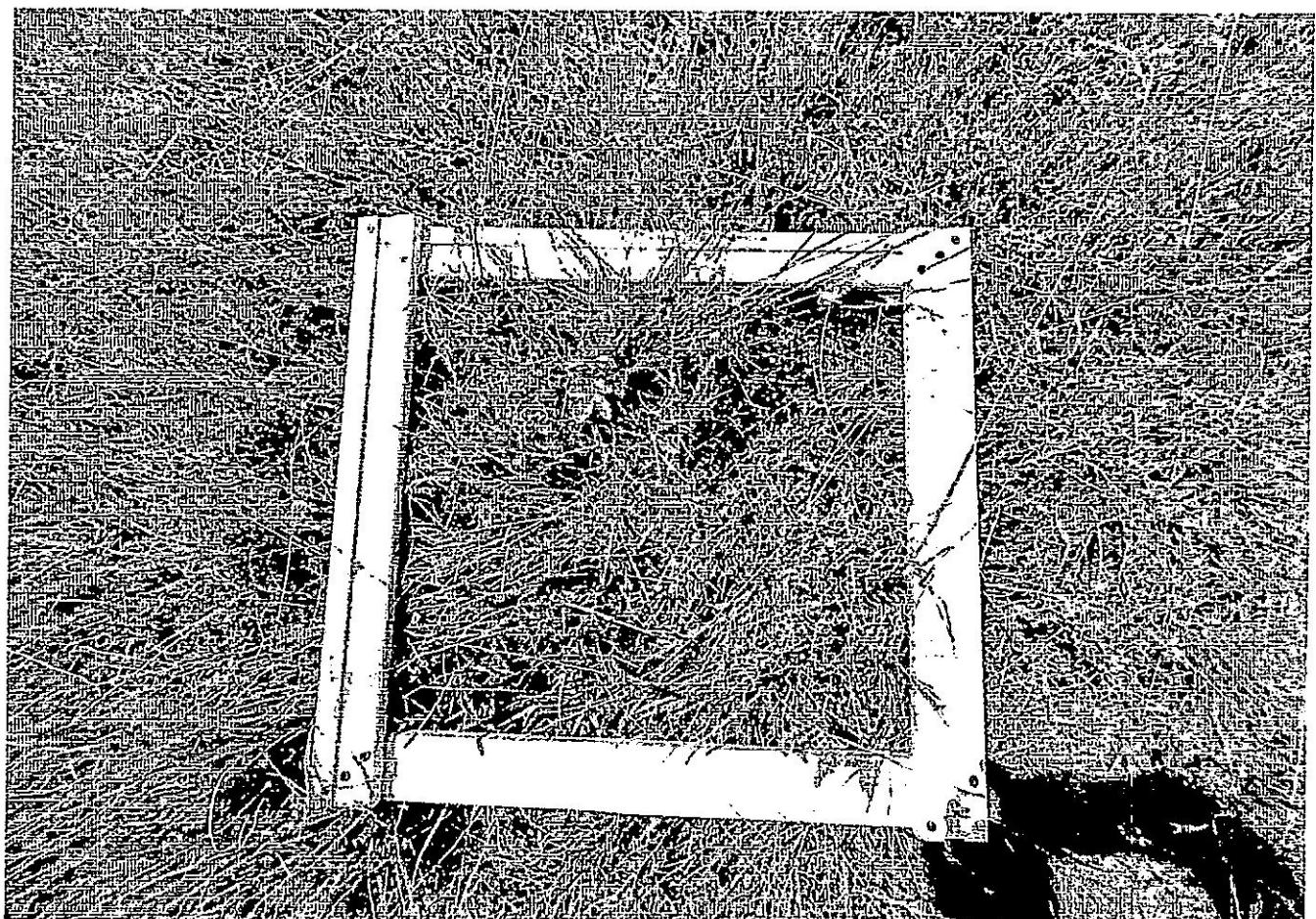
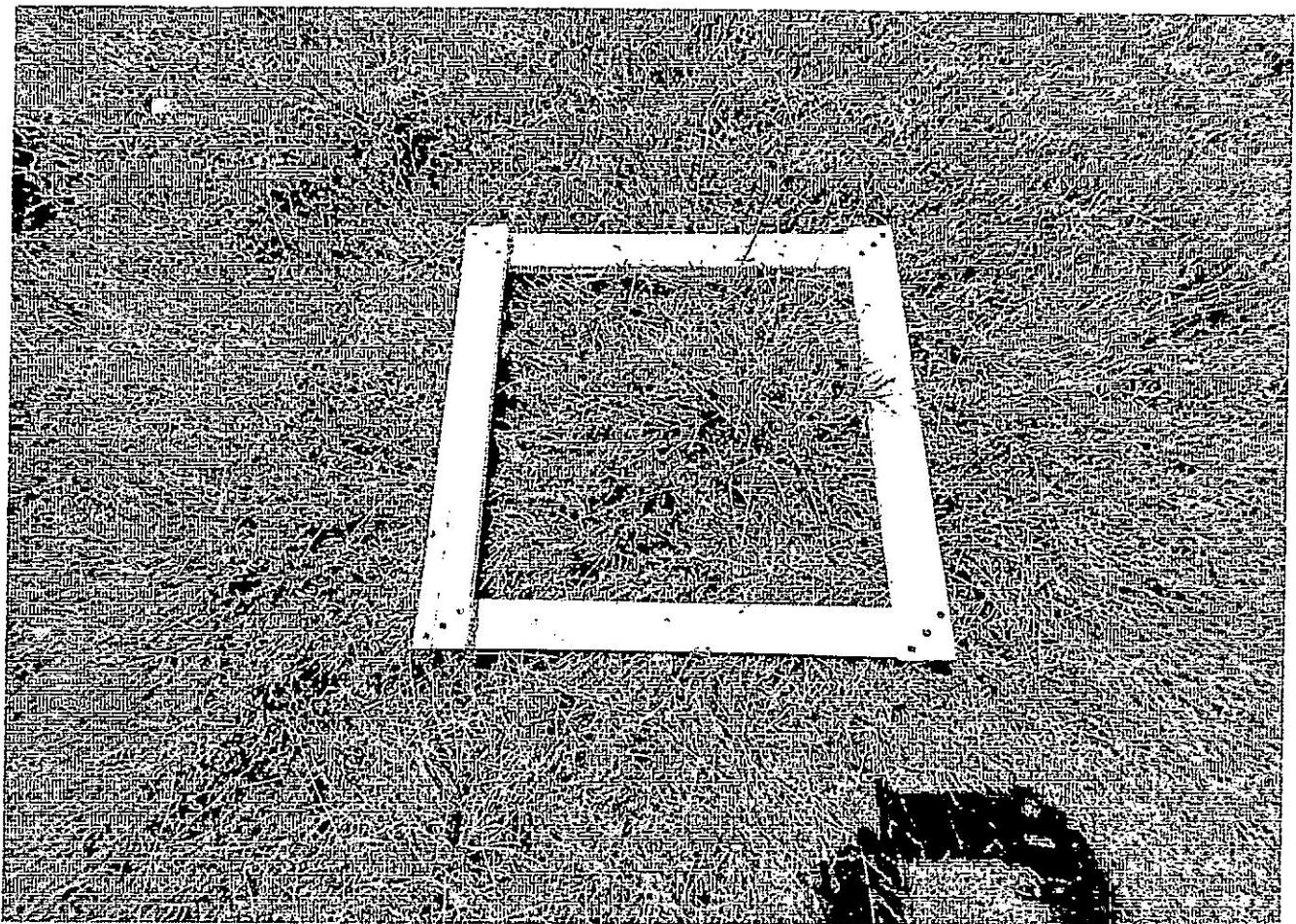
Crataegus monogyna (păducel)

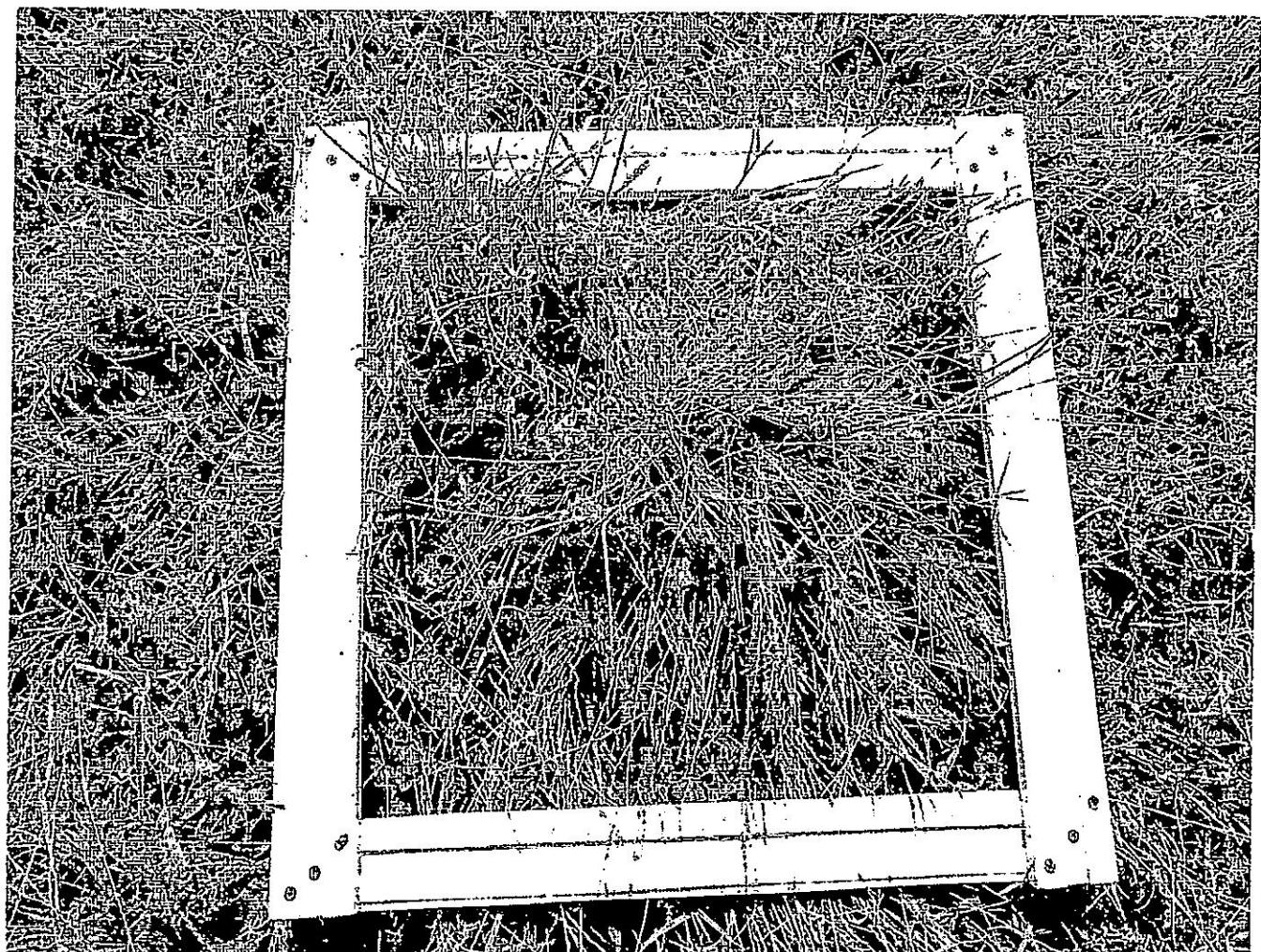
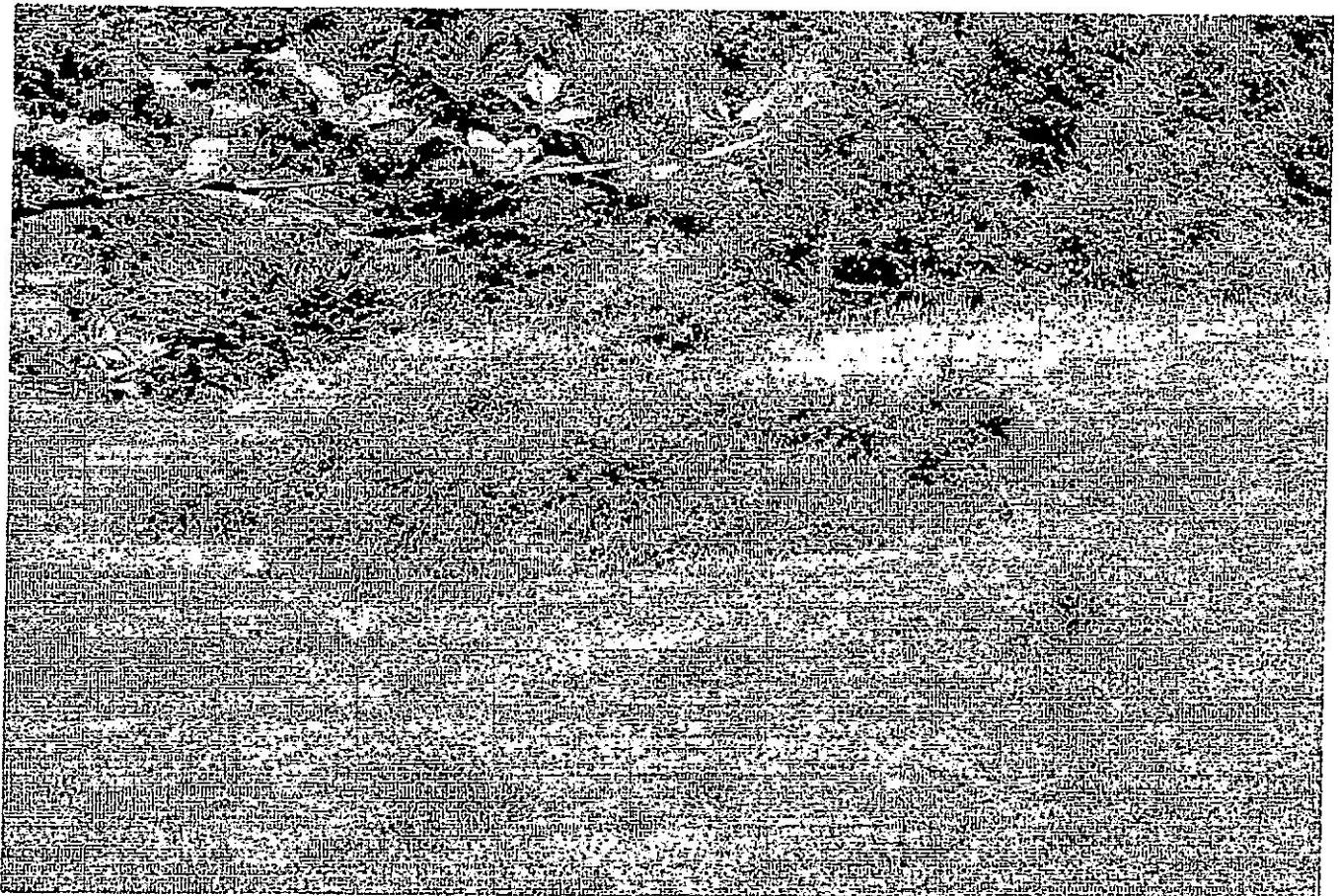
Corylus avellana (alun)

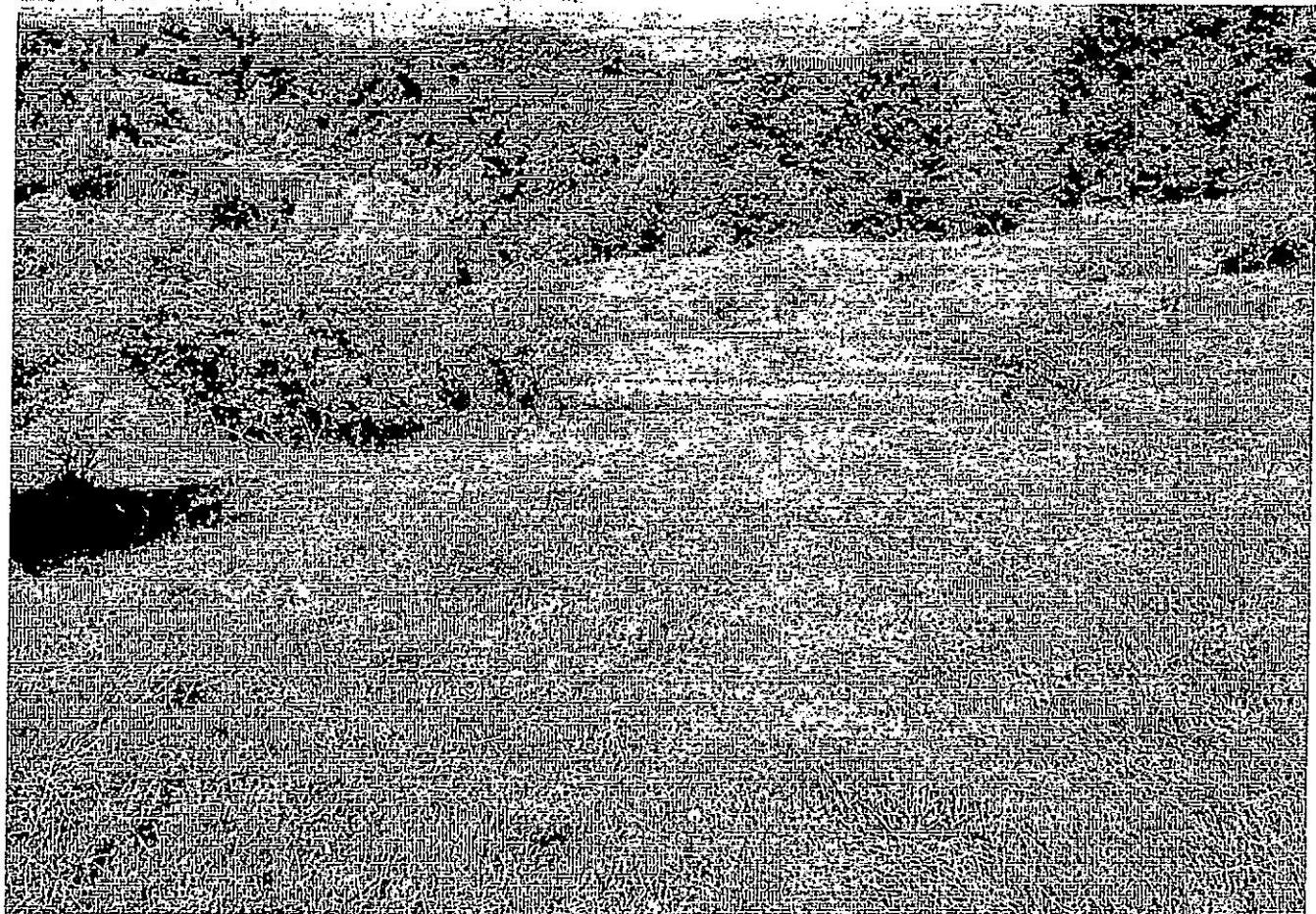
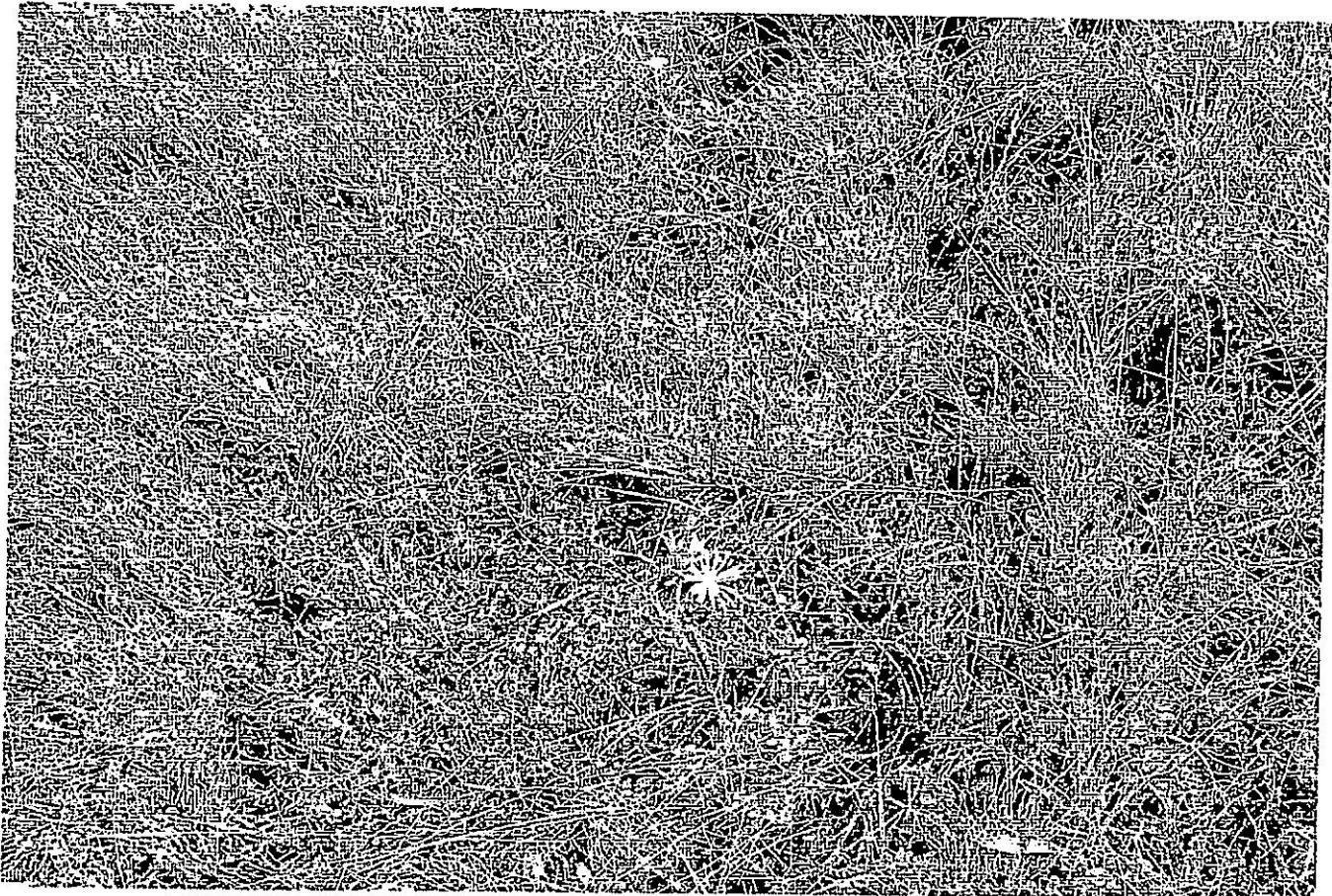
Ligustrum vulgare (lemn căinesc)

Carpinus orientalis (cărpiniță)

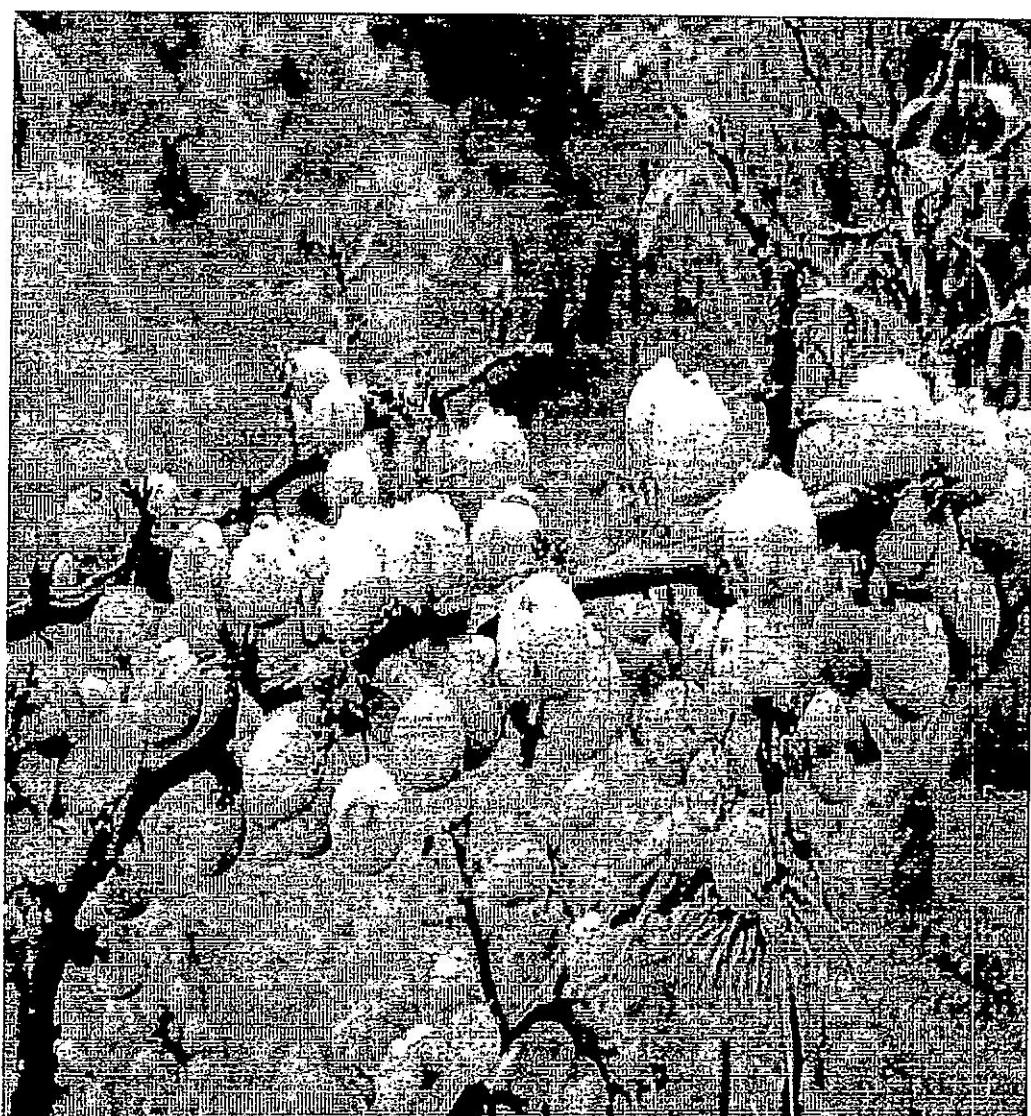

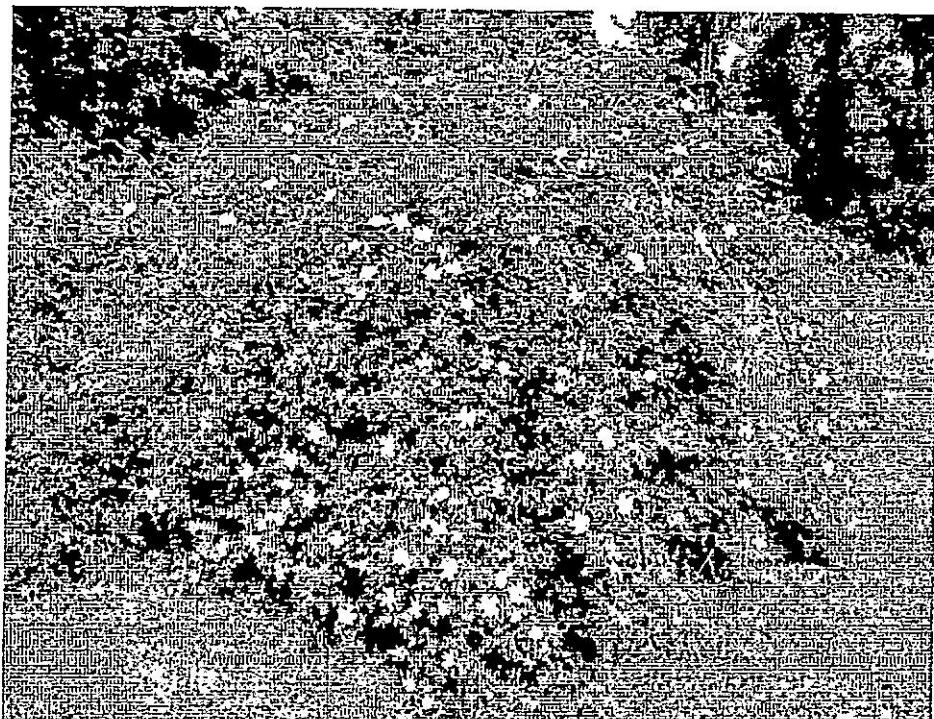
4.4 Descrierea vegetației lemnoase

Pe pajiștile din UAT Telega, se regăsesc specii de vegetație lemnoasă ca: porumbarul (*Prunus spinosa*), măceșul (*Rosa canina*), păducel (*Crataegus monogyna*), alun (*Corylus avellana*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), carpinița (*Carpinus orientalis*), cătină (*Hippophae Rhamnoides*), salcie (*Salix L.*).

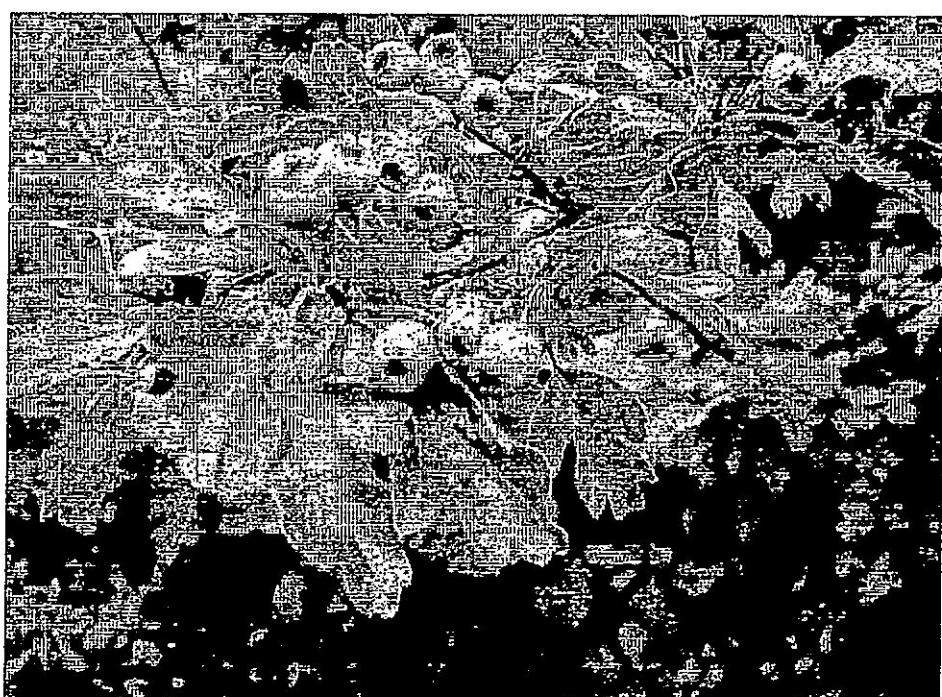
Porumbarul (*Prunus spinosa*) este un arbust sălbatic, înalt de 1–3 m, din familia rozaceelor (Rosaceae), cu ramuri spinoase, cu flori albe și cu fructe sferice de culoare neagră-vineție. Ea putând fi găsită frecvent la lizierea pădurilor, pe marginea drumurilor, pe terenuri cultivate și în regiunile calcaroase.

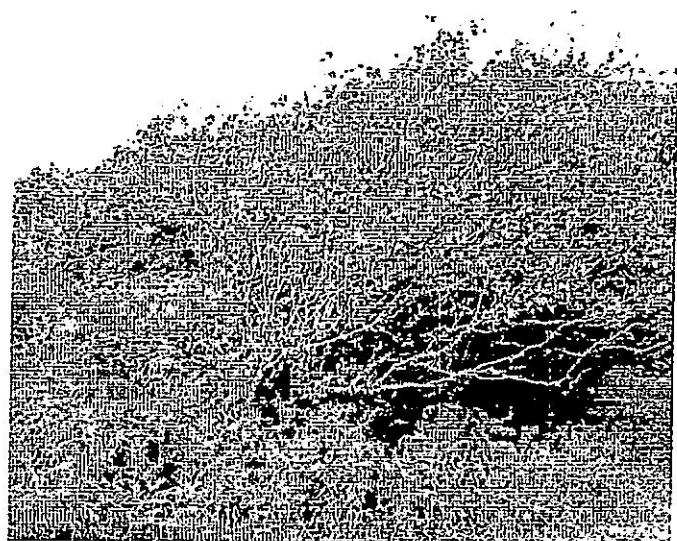
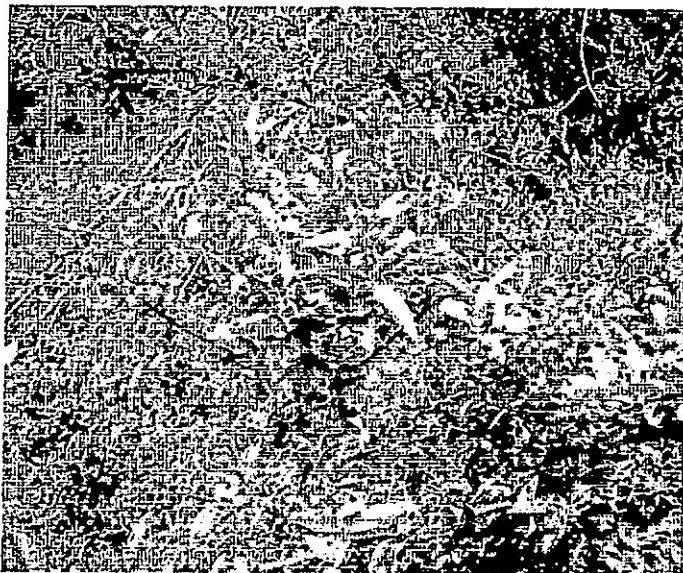
Măceșul (*Rosa canina*) este o specie de plantă nativă în Europa, nord-vestul Africii și în vestul Asiei. Este un arbust cu frunze căzătoare, cu o înălțime care variază între 1 și 5 metri. Tulpina este acoperită de țepi mici, ascuțiți, sub formă de cârlig. Frunzele sunt penate, cu 5-7 frunzulițe. Florile sunt de obicei roz pal, dar există și plante cu flori albe sau roz închis. Au un diametru de 4–6 cm și sunt formate din cinci petale. Fructul, numit **măceașă**, are o formă elipsoidă și este roșu sau portocaliu închis.

Crataegus monogyna (păducel), este un arbust (2 – 6 m) din familia Rosaceae, are florile albe și fructele roșii, ce au un miros caracteristic și un gust amăru. El crește pe solurile calcaroase sub formă de tufișuri la liziera pădurilor.

Corylus avellana (alun), este un arbust, care face parte din familia Betulaceae. El are o înălțime de 5 m și frunze care cad toamna. Fructele sale fiind cunoscute de mii de ani ca fructe comestibile. Alunul crește în pădurile luminoase de stejar, la liziera pădurilor, sau tufe, pe marginea drumurilor agricole. Alunul este un arbust care trăiește în luminișuri, sau zone puțin umbrite, care sunt umede, fiind puțin pretențios în ce privește compoziția solului. Nu crește pe soluri nisipoase sau acide.

Ligustrum vulgare (lemn căinesc) este un arbust indigen, răspândit în Europa și regiuni din Asia vestică. Înrudit cu frasinul (*Fraxinus excelsior* L.) și liliacul (*Syringa vulgaris* L.), lemnul căinesc este o specie ce dovedește o mare capacitate de adaptare față de condițiile de mediu, fiind întâlnit la noi frecvent în pădurile din zona de câmpie și de deal. Poate atinge înălțimi de 3-4 metri. Lemnul căinesc are lujeri verzui, brun-verzui, care degajă un miros neplăcut prin rupere sau zdrelire (de aici și numele popular al speciei). Frunzele sunt alungite, de 2–7 cm lungime și până la cca. 1 cm lățime, acestea putând rămâne uneori verzi și peste iarnă. Fructele sunt mici, negricioase, moi, sferice, de 5–9 mm în diametru. Lemnul căinesc contribuie, în cadrul ecosistemelor forestiere, la ameliorarea proprietăților fizice și chimice ale solului. De asemenea, acoperă solul micșorând riscul declanșării proceselor erozionale.

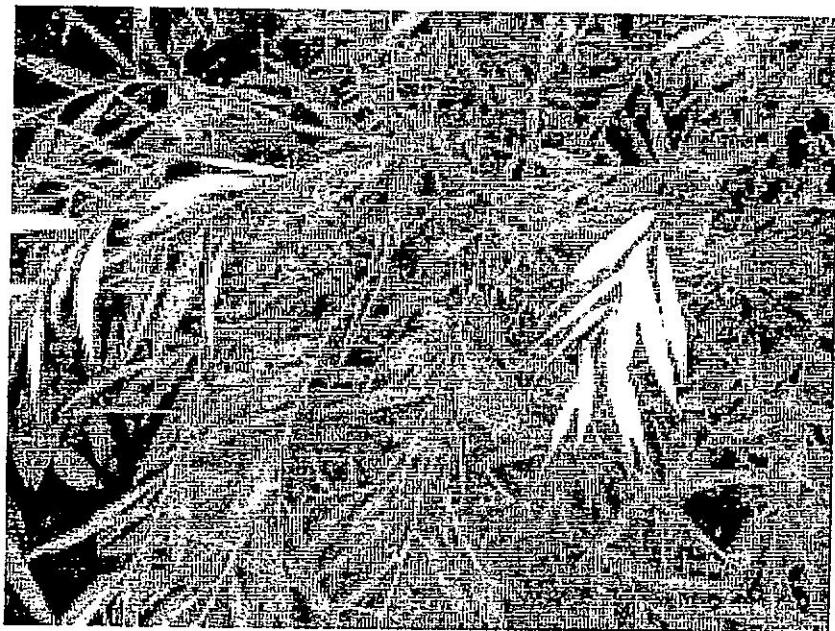
Carpinus orientalis (carpinița) este un arbust indigen ce rar depășește 5 m, asemănător cu carpenul dar de dimensiuni mult mai mici. Apare spontan, la câmpie și coline în stațiuni calde și relativ uscate din zona forestieră sau silvostepă. Formează tufărișuri pe coastele însorite împreună cu stejarul pufos, vișinul turcesc, mojdreanul, liliacul. Este o specie termofilă, pronunțat xerofită, nepretențioasă față de sol, putând vegeta pe soluri uscate, stâncării calcareoase.

Hyppophae Rhamnoides (cătină) este un arbust foarte ramificat și spinos care crește în România începând din nisipurile și pietrișurile litorale până în regiunile muntoase, alcătuind uneori crânguri și tufărișuri destul de întinse. Planta crește până la 2–5 m, are scoarța brun-închis care se transformă în ritidom brăzdat. Face iuieri anuali solzoși, cenușiu-argintii, ramuri laterale cu spini numeroși și puternici, cu muguri mici, păroși, cu gust amăru. Frunzele sunt lanceolate, de până la 6 cm lungime, cu nervură mediană evidentă. Face flori unisexuat-dioice, galben-ruginii, cele masculine grupate în fluorescențe globulare, iar cele feminine în raceme. Face fructe "false", drupe de 6–8 mm, ovoidale, cărnoase, portocalii cu un sâmbure foarte tare. Fructele pot rămâne peste iarnă pe ramuri. Arbustul fructifică 20-25 ani și lăstărește în fiecare an foarte puternic.

Salix sp. (*salcia*) este întâlnită în principal pe solurile umede, pe malurile râurilor, iazurilor și lacurilor, în zonele mai răcoroase. Tulpina poate fi noduroasă, scoarța cu crăpături, înălțimea neatigând mai mult de 3-4 metri. Frunzele sunt întregi, stipelate, cu petioli scurți. Florile unisexuate, dispuse în amenți drepti. Mugurii pufoși semi-deschiși ai salciei, înainte ca aceasta să înflorească, sunt numiți *mâfișori*. Salcia nu are folosințe importante, neputând fi folosită nici pentru foc. Din nuiele de răchită (Salix purpurea) se împletește coșuri și papornițe.

5. Cadrul de amenajare

5.1. Procedee de culegere a datelor din teren

În vederea realizării lucrărilor de amenajare și pentru a se identifica situația reală din teren, înainte de începerea lucrărilor, reprezentantul Direcției pentru Agricultură Județeană Prahova, însotit de doi reprezentanți ai UAT Telega, au efectuat o recunoaștere generală a pașilor în scopul punerii de acord cu terenul a materialului cartografic pus la dispozitie de UAT Telega.

Cu ocazia recunoașterii s-a procedat la:

- stabilirea naturii fiecărei paști (izlaz, pășune împădurită, etc);
- identificarea provenienței și a hotarelor;
- parcurgerea limitelor paștilor, constatăndu-se dacă ele coincid cu cele ce rezultă din acte și hărți;
- s-au identificat sursele de apă, adăpătorile, situația și starea lor;
- s-au identificat drumurile de acces pe izlaz;
- s-au identificat zonele de adăpostire a animalelor în caz de intemperii;
- s-a făcut o evaluare a potențialului productiv al paștei.

Pentru trupurile de pășuni din **UAT Telega**, am folosit metoda pratologică (P). Această metodă pună accent din start pe aprecierea participării procentuale în biomasă a componentelor botanice pe grupe economice, fiind cea mai recomandată metodă rapidă, pentru determinarea vegetației pajiștilor. Culegerea datelor despre vegetație, presupune cunoașterea suprafeței de pășune, determinarea speciilor de plante, analiza lor și stabilirea plantelor dominante, procentual, pe fiecare suprafață de probă, după criteriul botanico-economic și anume:

- Graminee;
- Leguminoase;
- Cyperacee și juncacee;
- Plante din alte familii botanice;
- Plante dăunatoare și toxice;
- Specii lemnioase.

Pentru întocmirea fișelor geobotanice s-au făcut 5 determinări pe toate parcelele cu suprafață mai mare de 100 ha și 3 determinări pentru parcelele a căror suprafață este mai mică de 100 ha.

Suprafețele de probă au fost alese parcurgând pajiștea pe diagonală și au fost delimitate pe porțiuni cât mai uniforme din punct de vedere floristic. Lucrarea a fost executată când majoritatea plantelor se aflau în fază de înflorire.

Densitatea este considerată bună atunci când golorile sunt puține sau deloc, mijlocie când golorile sunt până la 20% sau slabă. Conform compoziției sale botanice o pășune poate fi de tipul:

G- bogată în graminee

L-bogată în leguminoase

E-echilibrată

D- bogată în diverse specii

Conform compoziției botanice pajiștile de pe teritoriul **UAT Telega** sunt de tip G- bogate în graminee, din punct de vedere al compoziției botanice.

Datele despre plantele dăunătoare, arbuști, acoperirea cu vegetație, etc., s-au făcut prin inspecție vizuală, pe întreaga suprafață a pășunilor. Aceste date au fost corelate cu informațiile preluate din surse ca: planuri, ortofotoplanuri și informații preluate de la angajații stânelor.

5.2. Obiective social-economice și ecologice

Amenajamentul pastoral reprezintă un îndrumar de lucru adaptat condițiilor locale, pentru valorificarea economică și durabilă a pajiștilor, astfel încât să permită menținerea biodiversității, creșterea productivității, a capacitatei de regenerare a plantelor, utilizatorii având obligația să gestioneze pajiștile, conform normelor tehnice prevăzute în amenajament.

Obiectivele social-economice și ecologice și de protecție a mediului urmărite în prezentul amenajament pastoral sunt:

- *asigurarea sursei de hrană pentru animalele domestice* - o mare parte din furajele suculente și fibroase necesare pentru creșterea animalelor sunt obținute de pe pajiștile naturale;
- *mijloc de prevenire și combatere a eroziunii* - ierburile au o capacitate înaltă de absorție a apei, de reținere și de ridicare a capacității hidrice a solului. O pajiște situată pe o pantă domoală, cu un covor vegetal încheiat, înalt la 20 cm, reține de circa șapte ori mai multă apă decât un teren arabil asemănător, necultivat și de circa patru ori mai multă decât atunci când pajiștea este suprapășunată. Păsunile cultivate și folosite rațional reprezintă un excelent mijloc de prevenire și combatere a eroziunii solului;
- *mijloc de îmbunătățire a structurii și fertilității solului* – sub învelișul de iarba al pajiștilor naturale s-au format cele mai fertile soluri. Acest fapt se datorează sistemului radicular fasciculat al ierburiilor, care străbate straturile de la suprafața solului „legându-l” într-o structură de aggregate și îmbogățindu-l în substanță organică. Bacteriile și nodozitățile leguminoaselor contribuie, de asemenea, la ridicarea fertilității solului, prin fixarea azotului atmosferic și depozitarea lui în sol;
- *habitat și sursa de hrană pentru animalele sălbaticice* - majoritatea speciilor de animale sălbaticice, de la cele inferioare la cele superioare, indiferent de poziția pe care o ocupă în lanțul trofic, își au sursa primară de hrană în iarba pajiștilor. În felul acesta, pajiștile devin, alături de păduri, principalele ecosisteme care asigură supraviețuirea specilor respective și principalul habitat pentru conservarea speciilor amenințate de dispariție.

La stabilirea lucrărilor de repunere în valoare a suprafețelor de pajiști trebuie să se țină cont de caracteristicile unei agriculturi organice (ecologice) care includ:

- protecția pe termen lung a fertilității solului, prin menținerea conținutului de materie organică și stimularea activității biologice ale acesteia;
- asigurarea nutrienților pentru plante, prin stimularea activității microorganismelor din sol;
- asigurarea cantităților de azot fixat biologic prin folosirea leguminoaselor cât și a gunoiului de grăjd;
  - existența gramineelor perene pe pajiști, care au rol de producere a biomasei vegetale, în valorificarea ca furaj, iar prin masa de rădăcini au rolul de restaurare a solului;
  - existența leguminoaselor perene ce au rol în producerea furajelor de calitate, bogate în substanțe proteice, la care se adaugă însușirea de a fixa azotul atmosferic, acestea trăind în simbioză pe rădăcini, cu bacteria Rhizobium;

- proporția ideală pentru pajiști este de: 50-60% graminee, 35-45% leguminoase, 5-10% specii din alte familii.

5.3. Stabilirea categoriilor de folosință a pajiștilor

În ceea ce privește modul de folosință pe pășune, se va acorda o mai mare atenție confortului animalelor, asigurându-se de la început următoarele:

- apă pentru adăpatul animalelor;
- drum de acces la pășune pentru circulația zilnică a animalelor din gospodărie la păsunat și de la păsunat la gospodărie;
- împrejmuire cu garduri fixe și păsunat porționat cu gard electric, pentru valorificarea corespunzătoare a ierbii;
- adăpost prevăzut cu colectarea dejectiilor, dacă animalele staționează la o distanță mai mare de 2 km, întreg sezonul de păsunat;
- punct de înseminări artificiale și tratamente zoo-veterinare;
- adăpost și condiții civilizate pentru personalul de îngrijire a animalelor.

Dacă pajiștea se folosește mixt - pășune-fâneată, se menține un echilibru între componentele covorului ierbos, în special între gramineele și leguminoasele perene, se realizează o calitate ridicată a furajului de pajiște și, nu în ultimul rând, se asigură o conservare mai bună a biodiversității, cu avantajele ei pentru practicarea unei agriculturi durabile.

Modul de folosință a pajiștilor din cadrul UAT TELEGA:

Nr. crt.	PARCELA DESCRIPTIVA	TIPUL DE PAJIȘTE	Mod de folosire	
			ha	Păsunat cu:
1.	BUTOI	Pajiștile de <i>Festuca rupicola</i> (<i>F. sulcata</i>) (păiuș de silvostepă)	20,79	Bovine
2.	CIPĂROAIA	Pajiștile de <i>Agrostis capillaris</i> (<i>A. tenuis</i>)(iarba câmpului) și <i>Festuca rubra</i> (păiuș roșu)	9,53	Bovine
3.	BUŞTENARI	Pajiștile de <i>Agrostis capillaris</i> (<i>A. tenuis</i>)(iarba câmpului) și <i>Festuca rubra</i> (păiuș roșu)	60,08	Bovine
4.	BOŞILCEŞTI	Pajiștile de	24,00	Bovine și

		<i>Agrostis capillaris (A. tenuis)(iarba câmpului)</i> <i>și Festuca rubra (păiuș roșu)</i>		Ovine
5.	MELICEȘTI	Pajiștile de <i>Agrostis capillaris (A. tenuis)(iarba câmpului)</i> <i>și Festuca rubra (păiuș roșu)</i>	122,00	Bovine

5.4. Fundamentarea amenajamentului pastoral

Avantajul utilizării păşunilor în sectorul zoo-economic rezultă din obținerea unor cantități mari de furaje, valorificarea superioară a îngrășămintelor chimice și organice, reducerea costurilor de producție la produsele animaliere, prin practicarea păsunatului rațional, îmbunătățirea stării de sănătate a animalelor, posibilitatea conservării terenurilor. Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului unde se află amplasată pajiștea. Se va ține cont de animale în ansamblu, se va controla folosirea fondurilor la lucrările de amenajare a păşunilor, se va întocmi un program rațional de păsunat, cu respectarea perioadei de refacere a păşunilor și a covorului vegetal, după fiecare păsunat. Cu această ocazie, se va stabili data la care se incepe păsunatul, și data la care animalele vor fi scoase de la păsunat.

Amenajamentul pastoral trebuie să respecte codul de bune practici agricole și să fie în concordanță cu condițiile pedoclimatice ale arealului din **UAT TELEGA**.

Responsabilitatea pentru respectarea bunelor condiții agricole și de mediu revine în primul rând utilizatorilor de pajiști.

Se vor face o serie de lucrări tehnice menite să întrețină și să crească fertilitatea solului.

Lucrările vor fi anuale și anume:

- Se va face repararea și întreținerea adăpătorilor pentru animalele de pe pășune ;
- Vor fi reparate drumurile de acces pe pășune;
- Un rol important în efectuarea acestor lucrări necesare pe pășuni îl vor avea viitorii concesionari;
- Pentru menținerea în covorul vegetal al plantelor valoroase, în special al leguminoaselor, este indicat ca măcar o data la 4-5 ani să se facă fertilizarea cu îngrășăminte organice.

De asemenea se vor face următoarele lucrări pe pășuni:

- Împrăștierea uniformă a pământului de pe mușuroaie care afectează masa vegetală;
- Defrișarea de mărăcini, stufărișuri dăunătoare (măceșul, păducelul și porumbarul);
- Curățirea păşunilor de crengi uscate, arboret, resturi de rădăcini, pietre;
- Combaterea plantelor dăunătoare și toxice;

- Se vor elimina vetrele cu buruieni nedorite și însămânațarea cu plante valoroase pentru stabilirea producției și a calității păsunilor;
- Pentru evitarea băltirii apei, se vor face șanțuri care să ducă la canalul de desecare;
- Se va practica tărălirea, pentru ameliorarea și fertilizarea pajiștilor.

De menționat este că prin lucrările de ameliorare se poate mări producția pajiștilor cu 20-30%.

Pe pajiști se găsește arboret nedorit, plante ierbacee sau lemnăsoase, arbuști și tufărișuri care invadază pajiștile.

5.4.1. Durata sezonului de păsunat

Păsunile reprezintă cea mai ieftină sursă pentru asigurarea hranei ierbivorelor în timpul perioadei de vegetație.

Ordinul 544 din 21 iunie 2013, art. 6, prevede urmatoarele:

- Începerea păsunatului se face în funcție de condițiile pedoclimatice și gradul de dezvoltare a covorului ierbos;
- Se va evita păsunatul prea devreme care afectează perioada de regenerare a plantelor, sănătatea și supraviețuirea lor;
- Perioada de păsunat se va încheia în luna noiembrie la o dată stabilită în funcție de temperatură și precipitații;
- Data începerii păsunatului, precum și modul de organizare a păsunatului, aparțin Consiliului local.

Conform Normelor Metodologice pentru aplicarea prevederilor OUG nr. 34/2013, privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii Fondului Funciar nr. 18/1991, art. 10 (1), introducerea animalelor pe pajiște este permisă în perioada prevăzută în amenajamentul pastoral.

În faza Tânără de vegetație, plantele de pe păsuni au însușiri organoleptice deosebite (gust, miros) care măresc apetitul animalelor și ca urmare crește gradul de consumabilitate a ierbii care poate ajunge la 85-95%.

Dacă păsunatul începe prea devreme, când plantele sunt prea tinere și solul prea umed, efectele negative asupra vegetației sunt următoarele:

- Se distrug straturile de țelină, se bătătoresc solul și se înrăutățește regimul de aer din sol, se formează gropi și mușuroaie;
- Pe terenurile în pantă se declanșează eroziunea;
- Se modifică compoziția floristică, dispărând plantele valoroase, mai pretențioase din punct de vedere al apei, aerului și hranei în sol;
- Plantele fiind tinere, au suprafața foliară redusă și vor folosi pentru refacerea lor substanțe de rezervă, acumulate în organele din sol, având ca efect epuizarea acestora;

Efectele negative asupra animalelor sunt:

- Iarba prea tânără conține multă apă și, ca atare, are efect laxativ epuizant, ceea ce duce la eliminarea excesivă a sărurilor minerale cu Ca, Mg, Na;
- Conținând prea puțină celuloză, nu se pretează la salivăție și rumegare, animalele fiind predispușe la intoxicații și meteorizatii;
- Conținutul mare de azot al ierbii tinere, determină acumularea în stomac a amoniacului și ca urmare declanșarea unor fermentații periculoase.

Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai târziu cu 20-30 de zile înainte de instalarea înghețurilor permanente. Astfel, plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să-și refacă masa vegetativă, ceea ce determină o mai bună suportare a înghețurilor, pe de o parte, iar pe de altă parte, pornirea timpurie în vegetație. Întârzierea pășunatului toamna, până la venirea înghețurilor, face ca iarba să nu se poată reface corespunzător, astfel dispărând speciile valoroase din pajiști.

Momentul începerii pășunatului rațional se face când:

- înălțimea covorului ierbos este de 8 – 15 cm pe pajiștile naturale și 12 – 20 cm pe pajiștile semăнатe;
- înălțimea apex-ului (conul de creștere al spicului la graminee) este de 6 – 10 cm;
- producția de masă verde, denumită în continuare MV, ajunge la 3 - 5 t/ha pe pajiștile naturale și 5 – 7,5 t/ha pe pajiștile semăнатe;
- înflorirea păpădiei (*Taraxacum officinalis*) în primăvară, care este un adevărat fitotermometru;
- după 23 aprilie (Sf. Gheorghe) respectat de crescătorii de animale din țara noastră.

Durata sezonului de pășunat este determinată în primul rând de durata perioadei de vegetație care este legată mai mult de perioadele de secetă la câmpie/ deal, și de temperaturi scăzute pentru zona de munte astfel:

- Dealuri: 140-180 zile (mai-septembrie);
- Munte: 90-150 zile iulie-septembrie;
- Subalpin: 0-100 zile iunie-august.

Ultimul pășunat trebuie să se realizeze cel mai târziu cu 20-30 zile înainte de instaurarea înghețurilor permanente.

Încetând pășunatul cu 20-30 zile înainte de instaurarea înghețurilor permanente, plantele au posibilitatea să acumuleze glucide, să își refacă masa vegetativă, ceea ce determină o mai bună suportare a înghețurilor, pe de o parte, iar pe de altă parte o pornire timpurie în vegetație.

Dacă se întârzie pășunatul, până la venirea înghețurilor, iarba de pe pajiște nu se poate reface corespunzător, astfel că în primăvară dispar o serie de specii valoroase de pe pajiști.

În zona localității Telega, durata sezonului de pășunat este de aproximativ 150 zile.

5.4.2 Numărul ciclurilor de păsunat

Ciclul de păsunat este intervalul de timp în care iarba de pe aceeași parcelă de exploatare, odată păsunată, se regenerează și devine din nou bună de păsunat. Numărul ciclurilor de păsunat, este stabilit în funcție de condițiile pedoclimatice și staționale de sol, de compoziția floristică și de capacitatea de regenerare a pajiștilor.

Metodele de păsunat se clasifica în două categorii: păsunatul liber (continuu sau nerățional) și păsunatul rațional. Ambele metode au variante pentru exploatarea intensivă și extensivă.

În condițiile actuale, din studiul vegetației pajiștilor, nu recomandăm în nici un trup de pajiște analizat împărțirea în suprafețe mai mici, deoarece producția pajiștilor este prea mică și nu se justifică economic.

Cu toate acestea, în următorii ani, după ce se vor face toate lucrările de ameliorare a pajiștilor, unele pajiști pot fi împărțite (în mod special blocurile fizice — cu subvenții APIA) și se va putea trece la păsunatul rațional cu garduri electrice.

Recomandări

Practicarea unor variante de raționalizare a păsunatului continuu:

- conducerea turmelor pe un anumit traseu, care din când în când este modificat. Astfel animalele nu stau în același loc, ci păsunează pe locuri diferite și în aceeași zi și în zile diferite;
- păsunatul în front. În acest caz, animalele sunt dirijate în deplasarea lor pe păsune de către un cioban, ce le permite înaintarea numai pe măsura consumării suficiente a plantelor;
- păsunatul continuu (liber) intensive, simplificat, unde parcelarea este redusă în mod substanțial la 1-2 parcele, cu efect direct asupra diminuării cheltuielilor ocazionale de parcelare și alimentare cu apă.

În momentul în care producția pajiștii se va îmbunătăți considerabil, se va putea trece la organizarea unui păsunat rațional, pe anumite unități de exploatare.

Păsunatul rațional (prin rotație). Are ca principiu împărțirea păsunii în tarlale și intrarea succesivă cu animalele pe tarlale. Organizarea unui păsunat rațional (prin rotație) presupune stabilirea numărului de parcele (tarlale) în care se împarte pajiștea, suprafața acestora și durata de timp cât stau animalele pe tarla.

În această metodă păsunea este păscută doar pentru anumite perioade, intercalate cu pause, care permit refacerea plantelor din pajiști (25-30 de zile). Ciclul de păsunat se referă la durata de refacere a pajiștii și durata păsunatului pe o tarlă. Astfel, în intervalul de păsunat de 150 de zile, avem 3-4 cicluri de păsunat, în funcție de evoluția factorilor climatici.

Conform legislației în vigoare și a literaturii de specialitate, pentru stabilirea numărului de tarlale se înmulțește durata de refacere a vegetației pajiștii cu durata pășunatului pe o târlă:

N.t.= D.r.x D.p.

în care:

- N.t. - numărul de tarlale;
- D.r. - durata de refacere a pajiștii (pentru regenerarea plantelor), Cu variații cuprinse între 24 și 50 zile, în funcție de numărul ciclului de pășunat, condițiile meteorologice, altitudine, tipuri de plante etc.;
- D.p. - durata de pășunat pe o târlă cu variații cuprinse între 3 și 6 zile.

Numărul de tarlale se majorează cu 1-2, reprezentând tarlalele care se scot anual prin rotație de la pășunat, pentru aplicarea metodelor de îmbunătățire.

După stabilirea numărului de tarlale și a suprafețelor acestora se trece la delimitarea tarlalelor.

Gardurile electrice — cu pastor electric, reprezintă soluția cea mai bună pentru organizarea pășunatului pe tarlale. În interiorul tarlalelor, se pot delimita suprafețe mai mici, pe care animalele să stea 1-2 zile sau doar o jurnată de zi. Delimitarea între parcele se poate face și prin garduri vii formate din foioase. Gardurile sunt indispensabile din punct de vedere tehnologic, economic și ecologic. Ele reduc viteza vânturilor, asigura umbra pentru animale în zilele toride, păstrează umiditatea solului, produc oxigen. Se recomandă următorii arbuști: şoc, lemn cainesc, gledice, sălcioara, catina albă, păducel, alun, etc.

Timpul de pășunat pe tarla prezintă de asemenea o importanță deosebită. Se cunoaște faptul că animalele erbivore reușesc, în câteva ore, să-și procure necesarul de hrana. În rest, se plimbă, bătătorind iarba și solul. De aceea, este indicat să se pășuneze dimineața 3-4 ore, să se întrerupă pășunatul 2-4 ore (timp în care animalele se odihnesc și beau apă) și să se reia după – amiază, de asemenea 3-4 ore.

În cazul pășunatului rațional (când se face tarlalizarea), pășunea se menține la un nivel productiv ridicat prin fertilizarea periodică, la fiecare 3-4 săptămâni cu îngrășăminte pe bază de azot, în doze de 50-60 kg/ha N. În timpul administrării îngrășămintelor nu se întrerupe pașunatul. Excepție fac pajiștile care sunt sub angajament APIA. La acestea, fertilizarea se va face în funcție de recomandările din pachetul accesat.

Avantaje sistemului rațional (în oricare din variante) de pășunat sunt:

- se limitează **timpul petrecut de animale pe un anumit teritoriu**;
- **sporește producția pășunilor, ca urmare a faptului că plantele, după folosire, au timp pentru refacere**;
- **ciclurile de pășunat, determină o uniformizare a producților în decursul perioadei de vegetație**;

- înlăturarea păsunatului selectiv prin faptul că animalele sunt obligate să consume toate speciile, adică atât cele valoroase cât și cele nevaloroase, ceea ce face ca procentul de buruieni să se reducă și deci, să îmbunătășească compoziția floristică a pajistii;
- folosirea uniformă a întregii suprafețe de păsunat, nemaexistând suprafețe subpăsunate (cu plante nevaloroase) sau suprapăsunate (cu plante valoroase);
- sporește gradul de consumabilitate al plantelor;
- posibilitatea aplicării lucrărilor de îmbunătățire a pajistilor, inclusiv fertilizare, irigare etc.;
- animalele nu distrug țelina și în consecință nu se declanșează fenomene erozionale;
- obținerea unor producții mai mari la animale (lapte, carne) prin faptul că au la dispoziție tot timpul furajul în cantitatea și de calitatea corespunzătoare;
- prevenirea îmbolnăvirii animalelor de parazitoze pentru că, în intervalul de 25-30 zile cât animalele lipsesc de pe tarla, ouăle și larvele paraziților, sunt omorâte de acțiunea razelor solare;
- posibilitatea grupării animalelor pe categorii omogene, ceea ce prezintă mari avantaje din punct de vedere tehnic, economic și organizatoric.

Pe păsunile de pe raza UAT Telega se realizează, în general, trei cicluri de păsunat.

5.4.3. Fânețele

Suprafețele de pajist folosite ca fânețe pe raza UAT Telega, sunt utilizate pentru a asigura cantitatea necesară de furaje pentru perioada de stabulație. Sunt exceptate de la cosit, la momentul optim, fânețele care sunt sub angajamente APIA, acestea fiind cosite la data prevazută în contractele de agromediu.

5.4.4. Capacitatea de păsunat

Pajista reprezintă o suprafață de teren acoperită cu vegetație ierboasă, alcătuită în cea mai mare parte din plante perene, ce aparțin diferitelor familii botanice și a cărei producție este utilizată în alimentația animalelor prin păsunat sau cosit.

Pe pajistile naturale cresc specii de plante care fac parte din familii botanice diferite, asociate în raporturi diferite.

Pe pajistile bine întreținute și rațional folosite, masa vegetativă este formată îndeosebi din specii incluse taxonomic în 2 mari familii:

- Graminee;
- Leguminoase

În afara de aceste două familii se mai întâlnesc și: Cyperaceae, Juncaceae precum și plante aparținând altor familii botanice. Acestea sunt grupate după valoarea lor economică în plante consumate de animale și plante neconsumate daunatoare vegetației și animalelor.

Stabilirea cât mai exactă a capacitații de pășunat prezintă o deosebită importanță pentru exploatarea rațională a pajiștii, deoarece, printr-o încărcare prea mare, prin suprapășunat, se degradează covorul ierbos, iar pe o pajiște neîncărcată corespunzator rămâne iarbă nepășunată, putându-se instala specii invazive, cu o valoare furajeră mai scăzută, conducând în final la degradarea pajiștii. Capacitatea de pășunat a pajiștii se va determina în fiecare sezon de pășunat.

Încărcatura de animale pe o pajiște, este un instrument util de folosire pentru crescătorul de animale, deoarece îi permite să ajusteze încărcatura optimă, în funcție de cantitatea de iarbă disponibilă. Pentru aceasta, se calculează capacitatea de pășunat, respectiv numărul de animale care pot păsuna pe unitatea de suprafață. Capacitatea de pășunat și încărcatura optimă, se calculează pentru fiecare pajiște în parte, conform metodologiei prevăzute în Ordin nr. 544 din 21 iunie 2013, conform căruia (art. 8, alineat 1), capacitatea de pășunat, se estimează pe baza producției medii de masă verde din anii anteriori, ținând cont de compozitia floristică a covorului vegetal, iar articolul 8, alin. 2 prevede că numărul de animale (UVM pe hektar) trebuie să fie suficient, pentru a asigura utilizarea maximă a producției de masă verde, menținând în același timp sustenabilitatea pe termen lung a pajiștii.

Stabilirea capacitații de pășunat se va face prin împărțirea producției totale de masă verde cu rația necesară unei unități vita mare (UVM).

Se recomandă 65 kg masă verde/zi/cap pentru 1 UVM (din care consumate efectiv 50 kg/cap/zi). Conversia în UVM a speciilor de animale domestice este redată în tabelul de mai jos, întocmit conform legislației în vigoare.

Tabelul 5.1

Categoria de animale	Coeficientul de conversie	Capete/ UVM
Tauri, vaci și alte bovine de mai mult de 2 ani, ecvidee de mai mult de 6 luni	1,0	1,0
Bovine între 6 luni și 2 ani	0,6	1,6
Bovine de mai puțin de 6 luni	0,4	2,5
Ovine	0,15	6,6
Caprine	0,15	6,6

Producția totală de iarbă (Pt) se determină prin cosire și cântărire pe 6 - 10 m² din suprafețele de probă, aflate în parcela de exploatare ce urmează să fie pășunată.

Pentru delimitarea suprafețelor de probă, se folosesc îngrădituri sau cuști metalice care să nu permită consumul de către animale a vegetației din interior, amplasate pe suprafețe omogene din punct de vedere al compozitionei floristice și al producției. Aceste suprafețe se cosesc la începutul fiecărui ciclu

de păsunat, respectând restricția ca pe plante să nu se regăsească apa de adiție (plantele nu sunt umede de la rouă, ploaie, irigație, etc.).

Producția și calitatea principalelor categorii de pajiști

Cod	Categoria de pajiște	Producția de iarbă (t/ha)	Calitatea furajeră
I	Reînsămânțate, fertilizate intensiv, amendate, după caz, din zone umede și cu condiții de irigare	30-50	Foarte bună
II	Reînsămânțate, fertilizate la nivel mediu, amendate, după caz, din zone umede, neirigate	25-35	Foarte bună Bună
III	Supraînsămânțate, amendate, după caz, fertilizate la nivel mediu din zone mai uscate, neirigate	12-25	Bună Mijlocie
IV	Pajiști cu specii cu valoare medie, fertilizate sporadic cu îngășăminte naturale și chimice, parțial îmbunătățite	6-15	Mijlocie Slabă
V	Pajiști cu specii cu valoare medie și slabe furajere, neîmbunătățite	3-10	Slabă Foarte slabă
VI	Pajiști îmburuienate, invadate cu vegetație arbustivă, soluri erodate, exces de umiditate etc. și alte degradări ale solului și vegetației.	1-5	Foarte slabă

Producția de iarbă și încărcarea cu animale exprimată în unități vită mare (UVM) la hectar a principalelor tipuri de pajiști din România

Tipul de pajiște	Producția de iarbă To/ha	Încărcare cu animale UVM/ha
Pajiști zonale		
- <i>Festuca valesiaca</i> (păiuș stepic)	3,0-5,0	0,3-0,5
- <i>Festuca rupicola</i> (păiuș de deal)	3,5-6,0	0,4-0,6
- <i>Botriochloa ischaemum</i> (bărboasă)	1,5-5,0	0,3-0,4
- <i>Poa pratensis angustifolia</i> (firuța)	7,5-12,5	1,0-1,5
- <i>Agrostis capillaris</i> (iarba vântului)	5,0-15,0	0,5-1,2
- <i>Festuca rubra</i> (păiuș roșu)	5,0-15,0	0,5-1,5
- <i>Nardus strictă</i> (tepoșică)	3,0-5,0	0,2-0,5
- <i>Festuca airoides</i> (părușcă)	2,0-4,0	0,2-0,5
- <i>Carex curvula</i> (coarnă)	1,5-3,0	0,1-0,4
Pajiști azonale		
- lunci și depresiuni	7,5-20,0	1,0-2,0
- soluri saline și alcaline	4,0-7,0	0,1-0,6
- soluri nisipoase și nisipuri	1,0-3,0	0,1-0,2

Capacitatea de păsunat (Cp) se va determina în fiecare sezon de păsunat utilizând formula:

$$Cp(UVM/\text{ha}) = \frac{Pt(\text{kg}/\text{ha}) \times Cf\%}{Nz \times DZP \times 100},$$

în care:

Nz = necesarul zilnic de iarba pe cap de animal, în Kg/zi;

DZP = numărul zilelor sezonului de păşunat;

Cf = coeficient de folosire a pajiștii, în %.

Coeficientul de folosire exprimat în procente se stabilește prin cosirea și cântărirea resturilor neconsumate (Rn) pe 5 – 10 m², după scoaterea animalelor din tarla și raportarea ei la producția totală după formula:

$$Cf = \frac{Pt(\text{kg/ha}) - Rn(\text{kg/ha})}{Pt (\text{kg/ha})} \times 100, \text{ în procente}$$

In ceea ce privește starea generală actuală a pajistilor, aceasta este satisfăcătoare, iar producția medie care se extimează cantitativ este de 5-6 tone/ha masa verde. Prin amenajamentul pastoral se urmărește ca determinarea capacitatei de păşunat să se facă cât mai corect pentru fiecare trup de pătune.

Utilizatorii de pajiști au obligația să respecte încărcătura minima de animale/ha (0.3 UVM/ha).

Pe pajiștile aflate sub contract APIA, păşunatul se efectuează cu maxim 1 UVM/ha.